

Psihologija, 1. pisno ocenjevanje

Kriterij: 50 % = zd (2); 63 % = db (3); 77 % = pdb (4); 90 % = odl (5)

Ime in priimek: Elip M. Miklavčič Oddelek: R4A Datum: 7.12.2023

Število točk: 26 / 35 Oцена: db(3)

1. Tajdo je osebna zdravnica napotila k strokovnjaku. Ta se je z njo podrobno pogovoril o njenem psihičnem stanju, ji predpisal zdravila za uravnavanje razpoloženja in jo naročil na kontrolo čez dva tedna.

H kateremu **strokovnjaku** jo je napotila osebna zdravnica? Psihiater ✓ (1/1)

2. Pripisite **panogo psihologije** vprašanju s področja, s katerim se ta panoga ukvarja: (1/3) 1,5

a) Kako pripadnost skupini vpliva na oblikovanje stališč posameznika?

b) Kako poteka socialni razvoj v zgodnjem otroštvu?

c) Kako zmanjšati tremo pred tekmovanjem?

d) Kako pomagati učencu, da bo usvojil bralno tehniko?

e) Kateri kandidat je najprimernejši za delovno mesto vodje prodaje?

f) Katera teorija motivacije ima največjo pojasnjevalno vrednost?

socialna/psiko. #
pedagoška psiko. ✓
športna psiko. ✓
psiko. dela ✓
#

3. Želimo znanstveno raziskovati samovšečnost. Opazili smo, da je povsod okoli nas vse več samovšečnih ljudi. Ker poznamo teorijo modelnega učenja, sklepamo, da so ljudje vedno bolj samovšečni, ker so izpostavljeni samovšečnim ljudem na socialnih omrežjih. Postavimo hipotezo, da so ljudje, ki na socialnih omrežjih preživijo več kot eno uro na dan bolj samovšečni kot tisti, ki na socialnih omrežjih preživijo manj kot eno uro na dan.

Kateri je naslednji **korak znanstvenega spoznavanja**? Ponazorite z nadaljevanjem opisanega primera.

Naslednji korak bi bil eksperiment. To bi naredili
da bi naredili 2 skupini podobnih ljudi, eno kontrolno
ki je manj kot 1h na socialnih omrežjih in eno (1/2)
skupino, ki je več kot 1h na soc. omrežjih. ✓

4. Pri načrtovanju in izvajanju psihološkega eksperimenta moramo biti pozorni na moteče

spremenljivke. Razložite, kaj so pri eksperimentu moteče spremenljivke.

(1/1)

Moteče spremenljivke so ~~stan~~ neželeni dejavniki, ki
vplivajo na rezultat eksperimenta, katere ne moremo
kontrolirati.

5. Za opazovanje psiholoških pojavov lahko uporabimo introspekcijo. Navedite dva psihološka pojava, ki ju lahko opazujemo z introspekcijo in eno slabost introspekcije. (2/2)

Svoje počutje v ob določenih situacijah in
svoje preference. Slabost je pa da so rezultati
introspekcije lahko subjektivni, brez da se mi
tega zavedamo.

6. Z **grafično ocenjevalno lestvico** prikažite **odgovor** na vprašanje: »Kako zahteven se ti zdi ta test?

7. Raziskovalci so razdelili preučevance v dve skupini, pri čemer so poskrbeli, da so bili preučevanci v obeh skupinah izenačeni po starosti, spolu in inteligentnosti. Preučevanci v prvi skupini so morali popiti določeno količino kave, v drugi pa enako količino vode, saj je raziskovalce zanimalo, kako kava vpliva na uspešnost pri reševanju miselnih problemov. Vsi preučevanci so nato v hrupnem prostoru eno uro reševali miselne probleme različnih težavnosti.

- a) Določite, kaj je v tem eksperimentu **neodvisna** in kaj **odvisna** spremenljivka. (2 / 2)

Neodvisna je pitje vode oz. kave. ✓

Odvisna pa uspešnost pri ~~testu~~ reševanju miselnih problemov. ✓

- b) Kako pri eksperimentu imenujemo **prvo** in kako **drugo skupino** iz besedila naloge? (2 / 2)

Prva skupina se imenuje eksperimentalna,
druga pa kontrolna. ✓

- c) Razložite, zakaj raziskovalci pri eksperimentih največkrat uporabijo **dve skupini** in ne samo ene.

(0,5 / 1)

Da lahko primerjajo rezultate ~~med skupinama~~.
✓

8. Ko je bil Tine še v vrtcu, je včasih zajokal, ko je bil žalosten. Oče mu je vsakič rekel: »Nehaj no jokati, saj nisi punčka, da bi jokala.« Ker Tine ni želel biti kot punčka, se je naučil zadrževati solze, ko je bil žalosten. S katero **obliko učenja** se je Tine naučil, da ne joče, ko je žalosten?

Klasično pogojevanje //

(0 / 1)

9. Pri terapiji za odpravljanje strahu pred psi je ena od metod, ki jih uporabljajo, opazovanje »neustrašnega« vrstnika. To pomeni, da otroci, ki se bojijo psa, opazujejo vrstnika, ki se psa ne boji, kako se igra s psom in se tako postopno nauči, da se psa ne rabi bati.

Katero **obliko učenja** opisuje primer? Modelno ✓ (1 / 1)

10. Marko je bil zaljubljen v Tjašo in vsakič, ko jo je srečal, so se mu začele zaradi vznemirjenja potiti dlani. V mestu je srečal znanko, do katere ni gojil posebnih čustev. Imela pa je enako dišavo kakor Tjaša, tako so se mu začele potiti dlani tudi ob njej.

Iz primera v besedilu naloge izpišite **elemente klasičnega pogojevanja**.

(4 / 4)

brezpogojni dražljaj Tjaša, zaljubljenost pogojni dražljaj vonj Tjaša
brezpogojni odziv Potenje dlani pogojni odziv potenje ✓

11. Nika je v svojem referatu predstavljala **mejno osebno motnjo (MOM)**. Značilnost oseb z MOM je **razcep**. Kaj to pomeni?

Da se lahko oseba zelo drugače obnaša v različnih trenutkih kot druge. = posledica razcepa (lahko) ... # (0,5/2)

12. Alexandra je v svojem referatu predstavljala **obsesivno kompulzivno motnjo (OKM)**. Kaj v kontekstu te motnje pomeni **obsesija** in kaj **kompulzija**? Razložite.

Obsesija je hiperfiksiranje na neko stvar / kompulzija je pa nenadna želja na v povezavi z obsesijo. (1/2)

13. Dijak je po treh uspešno opravljenih letnikih srednje šole v četrtem letniku nenadoma pogosto odsoten od pouka, k pouku zamuja in spi na klopi. Upadle so mu tudi ocene, videti je slabo razpoložen.

Kateri **cilj psihologije** je prikazan v primeru? Opisovanje ✓ (1/1)

Nadaljuj **primer** tako, da bo iz njega razviden **cilj**, ki sledi zgoraj opisanemu.

(0/1)

14. V raziskavi so udeležencem pokazali risbo, ki so si jo morali zapomniti. Prvi udeleženec je dobil navodilo, naj nariše risbo, ki je čim bolj podobna originalni (prva risba na levi). Naslednji udeleženec si je moral čim bolj zapomniti risbo prvega udeleženca in nato narisati risbo, ki ji je čim bolj podobna. Vsak naslednji udeleženec je imel enako nalogo. Po nekaj ponovitvah se je stilizirana risba sove spremenila v risbo mačke, kakor nam potek raziskave prikazuje spodnja slika.

(Vir: Pečjak, V. (1965). Poglavlja iz psihologije. Ljubljana: DZS.)

Katero **vrsto sprememb v zapornitvi** ponazarja zgornja slika?

Spreminjanje kvalitete / kakovostne (1/1)

Opišite **dve značilnosti** tovrstnih sprememb v zapornitvi (pomagajte si s sliko) (1/2)

Zaradi izgube detailov se risba spremeni iz sove v mačko. #

15. Poglejte svojo dlan. Koliko sekund vam slika dlani ostane pred očmi, če zamižite? Kako imenujemo **vrsto spomina**, ki čutne informacije ohrani v takšni obliki, kot jih najprej občutimo?

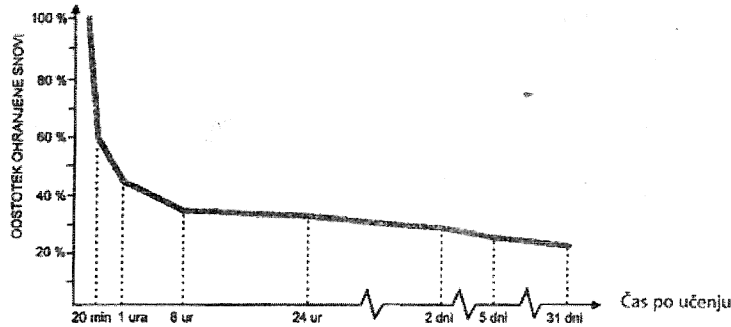
Trenutni spomin ✓

(1/1)

Naštej še preostali **dve vrsti spomina** in za vsako podaj **primer**.

Kratkotrajni spomin: ^{dolgostrajni} zapomni ter formel ter računanje
Dolgostrajni spomin: stroški spomina (2/2)

16. Krivulja kaže odstotek ohranitve naučenega gradiva v različnih časovnih obdobjih po učenju.

(Vir: Kompare, A., et al. (2010). Uvod v psihologijo. Ljubljana: DZS, str. 50)

- a) Opišite **količinske spremembe** v zapomnitvi gradiva, kot so prikazane na grafu. (1/1)

Največ se pozabi v prvi uri, potem pa zmeraj manj. ✓

- b) Kako lahko vplivamo na to, da je **krivulja pozabljanja** bolj položna? Navedite **dva načina**.

Utrjevanje in pomnjenje

(0,5/1)